

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xv. Romanos p[re] ceteris in disciplina viguisse: & in eis iulium
cesarem floruisse pre ceteris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

est eorum impetus tanta esset perseuerantia. Natura taciti ad faciendum q̄ ad dicendum promptiores. In cibum parci/ fides dicti pmissiq; nulla. Principibus metu: nō pudore vel religioe parent. Principatus vero quem corrumpit luxuria diu stare nō potest/ aut si steterit opprimentē iudicio dei euomet quicqd̄ immoderatio luxurie hausit. Modum siquidem sui nescit: nec ante intemperantiā reprimat q̄ ex indulgentiore licentia in extrema turpitudinem prolatur. Assiriorum discute plagas: & historiarum testimonio conuincas regna eorum impulsu luxurie esse subuersa. Inter cetera refert trogus: q̄ postremus rex assiriorum regnauit sardanapalus/ vir muliere corruptior. Ad hunc videndum quod nemini ante eum permissum fuerat prefectus cum admitti magna ambitione egre obtinisset/ iuenit euz inter scortorum greges/ purpurā colorentē/ muliebri habitu cum mollicie corporis & oculorū lasciuia omnes feminas anteiret pensa inter virgines parcientem. Quibus visis indignatus/ tali femine tm̄ virū iri subiectum/ tractantēq; ferrū/ & arma habetes parere: progressus ad socios quid viderit refert. Negat se ei parere posse qui feminam se mallet esse q̄ virum. Fit igitur coniuratio. Qua ille audita/ in aulam regni se recepit. Vbi exstructa incensaq; pira & se & diuitias suas in incendium mittit/ hoc solo imitatus virum. Et precedentium quidem regum robur a luxuria emollitum est: deinde per singulos quasi per gradus inualecente mollicia: in hoc tandem effeminatum fractū & cominutū est. Imperium fere romanū exhaustū est: & diuisum/ nerone impante: cuius gula fere oīa deuorauit/ maculauit libido: exhausta auaritia/ fregit ignauia: luxuria cū superbia exinanuit. Hic nullam vestē bis induit: vt in aliquo ceteris singulari gloria prelueret. Sed dum roma pmissit/ totū orbes fecit in gloriam. Quicqd̄ aliorū q̄ fuit industria: huius iertia fere amisit.

¶ Romanos pre ceteris in disciplina viguisse: & in eis iulium cesarem floruisse pre ceteris.

Caplm. XV

Sed cum omnium gentium exempla reuoluo disciplina romanorum pre ceteris lucet. Mesis quoq; plurimū p̄fuisse legitur disciplina. vt in paucitate sua finitimis superatis: cū romanis ausi sint sup̄ ip̄erio gētū dimicare. Q̄ feri aut extiterit/ ex v̄bis eorū colligit quibus aduersus romanos pugnatur/ vn̄ ducū āte acie postulato silentio. Vos (inqt) q̄ estis? Resp̄sum est/ romani gētū dñi. Et ille. Ita fiet (inqt) si nos viceritis. Graui tādē conflictu pugnatū est

Parthorum
natura.

Subuersiois
causa regni as
siriorum.
Trogus.
Sardanapal?

De ip̄erū fere
romanū cōsū
ptū fuit sub ne
rone & quare.

Messiorū no
tabilis r̄fio
ad romanos.

Sup̄ba hinc
inde resp̄oio:

Politratici de Curialiu nugis.

Cesaris eximie
laudes.

Maxim^{us} inter
duces cesar.
Iulij cesaris
magna comen-
datio.

Marci marcel-
li in re milita-
ri comendatio.

Sed romani vicerunt et numero plures & fortiores viribus & ex-
ercitatiores usu: multis tamen amissis suorum eo quod eis collecta-
tio fuerat aduersus populum disciplinaliter eruditum. Verum in to-
ta re militari nihil vtilius/nihil clarius duce enidito. Nam virtus
& industria ducis efficaciam exercitus sicut proverbialiter dici so-
let quasi altera lance compensat. Cesareos triumphos duci potius quam
exercitui vetustas ascripsit. Vt enim Solinus ait. quantum senicius
aut sergius inter milites tantum inter duces immo inter omnes ho-
mines cesar dictator enituit. Huius ductibus undecies centum vigin-
ti & duo milia hostium cesa minas annotauit. Signis collatis
quingagesies et bis dimicauit. Marcum marcellum solus suppres-
sus qui nouies & tricies pari modo fuerat preliatus. Ad hec nul-
lus celerius scripsit: nemo velocius legit. Quaternas etiam epulas
perhibere simul dictasse Benignitate adeo preditus: ut quos ar-
mis subegerat clementia magis vicerit.

Que nostratibus mala pueniant ab idisciplinatioe. Ca. XVI

Sed quid maiorum virtute replico & reuoluo. Defecit
etas nostra & fere ad nihilum redacta est/honoribus in-
tumescit: honorum nesciens gradus: vanitate nominum
delectatur: contempta rerum veritate & fructu. Aleator
auceps: quodque magis mirere stultitiam: et qui virilia nunquam tracta-
uerunt: sed neque nota habuerunt officia cum ad opera lasciuie pilo
fructate ceteraque indurata tanquam inhabiles reprobantur: militem in-
duunt: primipilatum/ducatumque affectant: & seductores & doctores
pollicentur officium quod nunquam didicerunt. Porro nullum unquam imperium sic
virtus dilatauit: cuius isti non sufficiant contrahere fines: aut omnino
vires euacuare. si mihi non credis vel operibus crede. Pudet dice-
re quod dolor est & ignominia sustinere. Dum armata nobis mili-
tia stertit: dum alienam expugnant pudicitiam suam prostituunt: dum nobi-
lium circueunt domos conuiuia explorant ut epuletur quotidie sple-
dide: dum ampullas piciunt & sequipedalia verba sine cruore tru-
cidantes sarracenos & parthos/ & si quid aliud hostili cesefer noie
Dum hoc faciunt milites gloriosi ninicolinus indomitus insolescit:
inermes britones intumescunt: ipsosque qui dicuntur palatini comi-
tes et regum sanguine gloriatur: fere ad deditionem compellunt/ & quasi
tributarios faciunt. Non est qui cum eis velit manum conferere: aut qui
velit equo Marte quid valeat experiri. Armati inermes ad ca-
pestria puocant: sed inermes ad siluestria: quia de propria virtute
diffidit/nemo nostrorum psequitur. Vtinam memoriter tenuissent
quod de cisalpinis romana narrat hystoria: cuius verba sunt hec.

Joan. r.